

BAS NIJHUIS

Niet zeiken, voetballen!

Eddy van der Ley

Bas Nijhuis

Niet zeiken, voetballen!

Voetbal Inside © 2017 RTL Nederland bv
© Eddy van der Ley
© Omslagfoto: Hollandse Hoogte
Omslagontwerp: Loudmouth, Utrecht
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 3471 6
ISBN 978 90 488 3472 3 (e-book)
NUR 489

www.voetbalinside.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

Voetbal Inside is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Voorwoord Willem van Hanegem	7
Tussen de wereldtoppers	11
De zwaarste wedstrijd ooit	23
Alice in Wonderland	33
De eerste keer	47
Fluiten als Flipper	55
Het compliment van Ivo Nieve	67
'Niet zeiken, voetballen!'	71
'Nijhuis is een hangjas'	85
'Vuile tyfushond' vanuit rolstoel	105
Memorable wedstrijden	111
Leider van de assistenten	151
De vierde man	173
Fluiten is topsport	183
RoboCop en videoreferee	189
De macht van de (social) media	195
Cijferklasseringen	209
'El Sierd' de Vos	213
Avonturen over de grens	219
Plezier in de Jupiler League	243

Eigenaar van een bakkerij	255
Spiderman in Belek	267
Vrouwenvoetbal	273
Dierenvriend pur sang	277
Het goede doel	285
In de kantine en het theater	291
Definitief geen EK of WK	295

Voorwoord Willem van Hanegem

Van ‘lulhannes’ tot topscheids

Mijn eerste echte kennismaking met Bas Nijhuis, begin 2008, was een frontale. Ik was trainer van FC Utrecht, hij de scheidsrechter bij onze thuiswedstrijd tegen Heerenveen. In de slotfase ontstond er commotie nadat hij een penalty aan de Friezen had gegeven. Ik liep het veld in. Even later opende ik verbaal het vuur op de pedant ogende Nijhuis. Dat kwam me op een rode kaart te staan. Niet omdat ik even ervoor het veld had betreden, maar omdat ik hem ‘lulhannes’ had genoemd. Het was hem ingefluisterd door zijn assistent; zelf kon Nijhuis dat onmogelijk hebben gehoord.

Ik weigerde aanvankelijk het veld te ruimen, maar na een korte woordenwisseling besloot ik zijn keuze te respecteren en de tribune op te zoeken. Tot op de dag van vandaag ben ik het oneens met die beslissing. Omdat ‘lulhannes’ in mijn beleving ‘ventje’ betekent. Het woordenboek geeft als definities ‘stomme vent’, ‘luilak’, ‘knoeier’ en ‘mafkees’; ook te mager om iemand voor weg te sturen, vind ik. In de emotie van het spel moet een krachtterm kunnen, zolang er geen enge ziektes of andere grofheden aan te pas komen. Om ‘hi, ha, hondenlul’ moesten we vroeger vreselijk lachen.

Ik was behoorlijk nijdig op Nijhuis. In mijn column in het *Algemeen Dagblad* schreef ik: 'Scheidsrechter Nijhuis is een nare man die 's ochtends van huis gaat en zich afvraagt hoe hij zijn ego nu weer eens kan opkrikken.' Niet lang daarna liet ik de volgende zin optekenen: 'Nijhuis wordt de hemel in geprezen, maar ik vind hem een eersteklas marchandeur.' En ook: 'Ik zou hem Europees geen wedstrijden laten fluiten, want dan raakt hij de weg kwijt.' Dat was, in het kort, mijn opinie over de Nijhuis van een jaar of negen geleden: over een jonge arbiter vol geldingsdrang.

Het zal u niet verbazen dat mijn mening inmiddels is gekanteld, anders zou ik dit voorwoord ook niet voor mijn rekening hebben genomen. Zonder gekheid: Bas Nijhuis is tegenwoordig de beste scheidsrechter die we hebben. Ik vind hem beter dan die andere kruidenier uit Twente, Björn Kuipers. Uitstekende scheidsrechter, daar niet van, met een Champions League-finale op zijn naam, maar persoonlijk houd ik meer van de Nijhuis-stijl. Hij is naturel, volledig zichzelf en hij fluit op gevoel. Bas is niet gemaakt – en dat vind ik mooi. Scheidsrechters die gemaakt zijn, en een bepaalde stijl acteren, vallen door de mand.

Dat zag je bij de Nijhuis-imitators. In de periode dat hij uitvoerig werd geroemd om zijn 'mannelijke' manier van fluiten, probeerden de mindere goden onder de arbiters zijn gedrag te kopiëren. Logisch, in een wereld waarin jaloezie hoogtij viert.

Maar dat werkt dus niet. Als je niet jezelf bent en buiten je comfortzone fluit, valt dat op. In Nederland hebben we precies één Bas Nijhuis. De echte, de originele. Hij trekt zich weinig tot niets aan van zijn assistenten, vaart vooral zijn eigen koers. Ik vind sowieso dat de verantwoordelijkheid van grensrechters en vierde man te groot wordt gemaakt. Laat de scheidsrechter het lekker zelf beslissen!

Ik ben blij met de manier waarop Nijhuis fluit. Hij maakt fouten zoals iedereen, maar laat het spel tenminste het spel zijn, legt een wedstrijd niet bij elk wissewasje stil. Zo houdt hij de vaart erin en geeft hij de wedstrijd de kans een aantrekkelijk kijkspel te worden. Dat is al moeilijk genoeg, wie naar het huidige niveau van de Eredivisie kijkt. Ik hoor voetballers weleens zeiken over de stijl van Nijhuis, maar ze zouden die moeten toejuichen. Wat willen ze nou? Iedereen is toch gebaat bij vlotte, 'mannelijke' wedstrijden? Als je niet tegen een stootje kunt, moet je heel snel iets anders gaan doen. Dit boek heet 'Niet zeiken, voetballen!' Dat lijkt op de legendarische uitspraak van Ernst Happel, mijn trainer bij Feyenoord en de beste trainer die ik überhaupt heb gehad. *'Kein geloel, Fussball spielen.'* Happel hield evenmin van excuses of mietjes, daar zie ik een duidelijke overeenkomst.

Zoals u verderop in dit boek kunt lezen, gaat Nijhuis verbaal vaak de strijd aan met voetballers. Zo hoort het ook, vind ik. Waarom zouden spelers wel los mogen gaan op scheids-

rechters en moeten die alles maar pikken? Wij vonden het vroeger prachtig wanneer de arbiter ons van repliek diende of desnoods op een scheldpartij trakteerde. Na afloop was het handen schudden geblazen en ging het leven door. Wat dat betreft is Nijhuis nog iemand van de oude stempel.

Als lezer krijg je met dit boek een niets verhullende blik in de keuken van de arbitrage. De manier waarop Nijhuis over zijn ervaringen praat: het is werkelijk uniek. Omdat hij de eerste scheidsrechter is die de lezer rechtstreeks meeneemt naar het speelveld. En dan die humor: prachtig! Dat voetbal amusement is, beseft Nijhuis als de beste.

In relatie tot mij heeft hij slechts één grote fout gemaakt, door me in 2008 dus op verkeerde gronden weg te sturen. En als je zo'n fout maakt, ook al is het bijna tien jaar geleden, ben je toch echt een 'lulhannes'. En dan bedoel ik niet 'mafkees' of 'luilak', maar: 'ventje'!

Willem van Hanegem, oktober 2017

Tussen de wereldtoppers

Hier sta ik dan, op de middenstip van een vol Wembley. Basje Nijhuis uit Enschede, onder de klanken van *'God Save The Queen'*. Man, man, man: wat heb ik een scepsis moeten overwinnen om hier te komen, om dit te bereiken. Voelt het daarom zo goed?

Naast me, in de opstelling van Engeland, spot ik onder anderen David Beckham, Steven Gerrard, Frank Lampard en John Terry. Wereldsterren die vol vaderlandsliefde hun volkslied meebrullen: *'Send her victorious, happy and glorious'*. Dadelijk fluit ik de WK-kwalificatiewedstrijd Engeland - Andorra.

Ik merk dat ik licht geëmotioneerd ben. Denk in een flits terug aan de moeilijke momenten op weg naar de top, op weg naar deze mijlpaal, fluiten op Wembley, de heilige graal. Ik denk aan de momenten van eenzaamheid, de momenten dat ik de tas in de hoek wilde smijten, om te kappen. Ik deed het niet. Een innerlijke stem hield me op de been, de stem van de mentale veerkracht. *'Niet opgeven Bas, verdomme, doorzetten. Volg je gevoel, volg je passie.'*

Wembley voelt als de ultieme beloning. Ik snuif de geur van het heilige gras op, laat mijn blik over de imposante tribunes glijden, voel de adrenaline door mijn aderen kolken. En besef: hier op Wembley, de bakermat van het voetbal, fluit ik over

een paar minuten het nationale elftal van Engeland, op weg naar het WK van 2010 in Zuid-Afrika. In gedachten trek ik voor mezelf die ene, allesomvattende, conclusie: 'Dit is waar ik het allemaal voor gedaan heb.' Ik doe de toss met de aanvoerders, Terry en Koldo, en blaas krachtiger dan ooit op mijn fluit. *'Let's play football.'*

De humor van Cristiano Ronaldo

Engeland - Andorra gold, wat betreft het thuisland, als mijn eerste confrontatie met de echt grote jongens, hoe groot mijn waardering ook was voor de goedwillende postbezorgers en bouwvakkers uit het Pyreneeënstaatje. Later zouden ontmoetingen met wereldsterren *business as usual* worden. Mensen vragen me vaak hoe het is om die multimiljonairs te fluiten. Of ze in het echt net zo zijn als op tv of in andere media. Daar was ik in die beginperiode zelf ook benieuwd naar.

Van Cristiano Ronaldo had ik het beeld van een ietwat over het paard getilde ijdelruit. Inderdaad, het beeld dat sommige mensen ook van mij hebben. Maar de Portugese wondervoetballer is in het veld zo normaal dat het bijna abnormaal is. In oktober 2011 floot ik hem voor het eerst, bij de interland Portugal - IJsland, in het kader van de EK-kwalificatie. Ruim

voor de wedstrijd inspecteerde Ronaldo met zijn ploeggenoten het veld. Hij oogde als de onaanraakbare vedette, droeg een megagrote, trendy koptelefoon, glinsterende oorbellen en keek stoïcijns voor zich uit. Mijn vooroordeel leek bevestigd te worden. Totdat we een uur later, in de catacomben, klaarstonden voor het betreden van de grasmat. Ronaldo kwam naar me toe, schudde mijn hand en zei op joviale toon: *'Ref, nice to meet, how are you doing? Welcome to Portugal. Enjoy the game.'* Complotdenkers zouden zoiets nog kunnen zien als het bespelen van de arbiter, maar ook in de wedstrijd bleef hij de sympathie zelve. Ronaldo staat natuurlijk bekend om zijn snelheid en zijn dribbels. Prachtig om te zien, maar als scheidsrechter moet je wel elke keer in de achtervolging. Na vier van die rushes aan de rechterkant van het veld vroeg ik hem gekscherend – en met de tong welhaast op mijn schoenen: *'Cristiano, please for me, stop it, one time, I'm broken.'* Hij keek me lachend aan en speelde door.

Diep in de tweede helft, ik was dat hele intermezzo alweer vergeten, hield Ronaldo de bal ter hoogte van mijn positie even aan zijn voet. *'Ref, is it okay now? Can I play!'* En hij gaf achteloos een breedteballetje op een ploeggenoot. Dat is dus ook Ronaldo. Met humor anticiperen op een geintje van de scheidsrechter. Dat ging allesbehalve ten koste van zijn prestatie. In het doelpuntenfestival trok Portugal met 5-3 aan het langste eind, met Ronaldo als onbetwiste uitblinker. Ik

heb hem daarna nog een paar keer gefloten. En hem steeds als zeer respectvol ervaren.

Ronaldo leeft natuurlijk het leven van een wereldster. Hij kan zich nergens vertonen zonder opgemerkt te worden, is een permanent doelwit van de paparazzi. Ik zou niet graag in zijn schoenen staan. Al heb ik dat gevoel één keer gehad. In november 2015 leidde ik in Lviv, in de Oekraïne, de wedstrijd tussen Shakhtar Donetsk en Real Madrid, in de groepsfase van de Champions League. Weer was het een spektakelstuk van jewelste, met een onnavolgbare Ronaldo als man van de wedstrijd. De Koninklijke won met 4-3.

Ruim voor de aftrap kwam ik, met mijn assistenten, in trainingspak het toen al mudvolle stadion ingelopen, voor de warming-up. Opeens begonnen de mensen te juichen en te schreeuwen. 'Ro-nal-do, Ro-nal-do', klonk het uit duizenden kelen. Maar waar ik ook keek, nergens viel Ronaldo te bekennen. Totdat één van mijn assistenten zei: 'Bas, ik wil niet lullig doen, maar volgens mij denken ze dat jij Ronaldo bent.' Kennelijk heb ik in de verte iets van hem weg. Met de nadruk op het woord 'kennelijk'. En toch ook op de term 'in de verte'. Maar goed, daar sta je dan met je goede fatsoen. Als een Ronaldo-lookalike in een vol stadion te Lviv, Oekraïne. Hoe moest ik me hieruit redden? Terugzwaaien? Dat leek me toch echt te link. Ik zou bij het verschijnen van de echte Ronaldo genadeloos zijn uitgefloten. Niet dat ik geen ervaring heb met een publieke tuchting, integendeel, maar dit zou

wel een erg onorthodoxe aanleiding zijn. Ik hield het bij een bescheiden, onopvallend knikje. Feit is dat ik me heel even Ronaldo heb gevoeld. Het was mooi, ongemakkelijk en bizar tegelijk.

Het shirt van Luis Suárez

In oktober 2015 floot ik op Anfield Road de wedstrijd Liverpool - Anzhi Makhachkala (1-0), in het kader van de Europa League. Guus Hiddink was trainer van de Russen, Luis Suárez speelde bij de thuisclub. Ik kende hem natuurlijk van de Eredivisie. Suárez had in Nederland een bedenkelijke reputatie. Hij ging zo vaak theatraal tegen de grond, en zonder inmenging van een tegenstander, dat we op de bijeenkomsten in Zeist regelmatig voor hem gewaarschuwd werden. Het leidde ertoe dat geen scheidsrechter nog een penalty aan hem gaf, of er moest overduidelijk sprake zijn van een overtreding. Niettemin wisselden we voor aanvang in de spelerstunnel een paar vriendelijkheden uit. Hij zei: 'Bas, leuk dat je er bent, geniet ervan. Na afloop krijg je mijn shirt.' Erg sympathiek, maar eenmaal in het vuur van de wedstrijd toonde Suárez zich weer eens de onvervalste koning van de *schwalbe*. Hij ging vaak en makkelijk tegen de grond. Ik trapte er niet in. Moest hem, na diverse waarschuwingen, zelfs geel geven voor zo'n opzichtige buiteling. Woest kwam hij

op me af: 'Jij geen shirt!' Ik: 'Dan koop ik er wel eentje in de fanshop.'

De deal met Dries Mertens

Het is niet zo dat ik fanatiek uit ben op shirts van topvoetballers. Zo'n deal ontstaat eigenlijk vanzelf, tijdens de wedstrijd, op grond van een prettige onderlinge verstandhouding. Meestal schenk ik het shirt aan een goed doel. Tijdens de Europa League-wedstrijd tussen Dinamo Moskou – Napoli, in maart 2015, beloofde Dries Mertens, de grote meneer bij de Italianen, me zijn tricot met nummer veertien. Na afloop van het duel voegde hij de daad bij het woord. Mertens, die ik nog kende van AGOVV, FC Utrecht en PSV, schreef er zelfs mooie woorden op: 'Succes. Hopelijk tot in de finale.' Alleen heb ik het shirt nooit gedragen, zelfs niet om te showen voor de mensen van het goede doel: ik kreeg het niet over mijn hoofd.

Het ego van Zlatan

Wie en waar je ook fluit, als scheidsrechter moet je niet te veel nadenken over de grote belangen en bedragen die bij internationale topwedstrijden op het spel staan. Of over de

grootsheid van de voetballers. Dat zou alleen maar afleiden. Je moet jezelf blijven en de focus houden: internationale topvoetballers op dezelfde wijze behandelen als de linksback van MVV. Hoe lastig dat soms ook is. In 2016 leidde ik in Solna, bij Stockholm, de vriendschappelijke interland tussen Zweden en Tsjechië (1-1). Het betrof de uitzwaaiwedstrijd van het thuisland voor het Europees Kampioenschap in Frankrijk, in de plaatselijke Friends Arena. Bij Zweden speelde Zlatan Ibrahimovic mee, iemand die bij Manchester United 285.000 euro per week toucheerde. Als we gemakshalve uitgaan van een 40-urige werkweek, bedraagt zijn uurtarief 7125 euro. Ter vergelijking: scheidsrechters verdienen met een FIFA-wedstrijd gemiddeld 1500 euro en met een UEFA-wedstrijd 6000 euro. De wereldvoetbalbond gaat uit van het gemiddelde der continenten, en dan kom je beduidend lager uit dan de tarieven die de Europese voetbalbond hanteert. Lang verhaal kort: met een 40-urige werkweek als basis, kreeg ik zo'n 150 euro per uur voor die wedstrijd in Solna. Een fooi in vergelijking met het salaris van Zlatan, maar laat ik niet zielig doen: altijd nog meer dan de linksback van MVV, schat ik.

Bij de stand 1-1, diep in de tweede helft, maakte een Tsjechische verdediger een overtreding op Zlatan. Ik floot voor een vrije trap, maar dat was in de optiek van de Zweedse vedette veel te karig. In niet mis te verstane bewoordingen probeerde hij, zwaaiend met zijn vingertje, een rode kaart bij me af te dwingen. *'Ref, this is not even yellow, it's a red card. Come*

on, I could break my back! Ik: *'Zlatan, it's a normal free kick. Come on.'* Hij, met een air van 'weet je wel tegen wie je het hebt?': *'It's me, the big Zlatan. It's a red card!'* Ik, in het Nederlands: 'Niet zeiken Zlatan, voetballen!' Hij: *'It's a bloody disgrace.'* Ik liet me niet van mijn apropos brengen, de toernige blik van Zlatan ten spijt, en zei nog een keer: 'Niet zeiken, voetballen.' Hij: *'Then I will get him myself.'* Ik: *'Good luck.'* Kort voor tijd scoorde Zlatan met het hoofd de 2-1, maar bij het afzetten duwde hij in de rug van een tegenstander. Tegen het decor van een uitzinnig publiek moest ik de treffer afkeuren. Tot groot ongenoegen van Zlatan, die zijn heldenrol in rook zag opgaan. Als blikken konden doden, zou ik ter plekke zijn vermoord en onder de grasmat begraven. *'Thank you for warning me,'* riep ik in het voorbijgaan tegen Zlatan. *'It's a disgrace,'* bitste hij. *'A fuckin' disgrace.'* Toch was er iemand die nóg steviger baalde: mijn vierde official Kevin Blom. 'Daar gaat ons avondje Stockholm,' klonk het teleurgesteld door de headset.

De nederigheid van Beckham

In vergelijking met Zlatan, een vedette tot in de vezels van zijn rechterteen, gedroegen mannen als David Beckham en Ryan Giggs zich haast nederig ten opzichte van mij. *Every inch a gentleman.* Ik floot Beckham dus bij Engeland. Hij was rustig

en voorkomend. Vocht geen enkele beslissing aan, bemoeide zich alleen met het spel. Beckham zei hooguit: *'Well done, ref.'* Ryan Giggs floot ik in de Champions League-wedstrijd tussen Manchester United en Real Sociedad (1-0), in oktober 2013. De vedette uit Wales kreeg een tikje tegen zijn hak, maar dat vond ik niet genoeg voor een vrije trap. Een kwartier later, toen ik het spel vanwege een blessurebehandeling had stilgelegd, kwam hij verhaal halen, maar op uiterst correcte wijze. Hij: *'I really thought it was a free kick. In my opinion he touched me.'* Ik: *'Er was contact, maar niet genoeg voor een vrije trap.'* Hij: *'Okay ref, from your point of view you had a better sight, maybe. I'll have to respect your decision. No problem.'*

De tips van Mesut Özil

In september 2015 leidde ik de Champions League-wedstrijd Arsenal - Olympiakos Piraeus. Tijdens een blessurebehandeling raakte ik aan de praat met Mesut Özil, de kwikzilverachtige regisseur van de thuisclub en gekend international van Duitsland. Hij vroeg me hoe het kwam dat ik zo goed Duits sprak. Ik: *'Ik woon op drie kilometer van de Duitse grens, tank altijd goedkoop in Duitsland en vlieg vaak vanaf Duitse luchthavens.'* Hij: *'Dus we zijn bijna landgenoten?'* Ik: *'Sterker, ik overweeg een huis in Duitsland te kopen of te bouwen.'* Door

de scherpe prijzen op de Duitse huizenmarkt speelde ik inderdaad met die gedachte. Toen we na mijn rustsignaal van het veld liepen, pakte Özil de draad van het gesprek op. Hij gaf me een paar tips. Waar ik op moest letten bij het kopen van een huis in het buitenland. Özil sprak uit ervaring, zo vertelde hij enthousiast. Diep in de tweede helft gaf ik hem de gele kaart, na hevig protesteren tegen mijn assistent. Arsenal verloor ook nog met 2-3, een striemend fluitconcert rolde van de tribunes, maar Özil kwam toch naar me toe en zei: 'Succes met je Duitse huis, je zult er geen spijt van krijgen.' Ik: 'Ik stuur je een uitnodiging voor de housewarming party.' Hij: 'Daar reken ik op!' Het huis in Duitsland is er niet van gekomen, maar bij de ingebruikname zou ik in elk geval één gast over de vloer gehad hebben: Mesut Özil.

De kwinkslag van Arturo Vidal

In juni 2017 floot ik in Cluj de vriendschappelijke interland tussen Roemenië en Chili (3-2). Voor de Zuid-Amerikanen de laatste test in de voorbereiding in de strijd om de Confederations Cup, in Rusland. Soms heb ik het idee dat oefenwedstrijdjes voor Latijnse voetballers en landen niet bestaan. Met het mes tussen de tanden jagen ze de overwinning na. Tegen Roemenië kwamen de Chilenen snel op een 2-0-voorsprong, maar het keiharde spel leidde tot gevaarlijke situaties. Al in

de 33ste minuut moest ik Gary Medel van het veld sturen, toenmalig verdediger van Inter Milaan. Sommige Chileense spelers spraken daar schande van, maar uitgerekend vedette Alexis Sánchez suste de boel en zei: *'Ref, you are right.'* Ik zei nog: 'Dit is niet alleen hier rood, maar ook in de Confederations Cup. Dus let een beetje op.' In de tweede helft kwam Arturo Vidal, de terriër van Bayern München, in het veld. Hij had een grote bewijsdrang, maar ging nooit over de schreef. Wel ging hij over het been, bij een Roemeense verdediger. Ik kende hem een vrije trap toe en zei: *'The way you fell down: it looked like mosquitoes were attacking you.'* Hij: *'Maybe ref. In that case I'm afraid I have malaria now.'*

Met wedstrijden in en tussen de wereldtop is een grote druk gemoeid, maar ik kan er goed mee omgaan. Ik heb voor hetere vuren gestaan, zeker in de Nederlandse competitie.

De zwaarste wedstrijd ooit

FC Utrecht - PSV 1-5

Op zondag 26 oktober 2014 zou ik scheidsrechter zijn bij FC Utrecht - PSV. In aanloop naar die topwedstrijd kwam mijn wereld op zijn kop te staan. Een 28-jarige vrouw uit Enschede had aangifte tegen me gedaan wegens een poging tot zware mishandeling, nieuws dat in alle media breed werd uitgemeten. Ik stond voor de zwaarste opdracht uit mijn leven: onder de grootst denkbare druk een topprestatie leveren. En verdomd, in het extra scherpe licht van de schijnwerpers floot ik één van mijn beste wedstrijden ooit.

Op de vrijdag ervoor stond er een journalist van de *Twentsche Courant Tubantia* op mijn voicemail. Zijn bericht had de volgende strekking: 'Een vrouw heeft aangifte tegen je gedaan wegens zware mishandeling. We gaan daarover publiceren. In het kader van hoor en wederhoor bieden we je de mogelijkheid tot een reactie.'

Ik liet het even op me inwerken. 'De mogelijkheid tot een reactie.' Alsof ik niet al genoeg beschadigd zou worden door de publicatie *an sich*. Door deze absurde aangifte, voortgekomen uit een al even absurde beschuldiging. Die niet eens helemaal

uit de lucht kwam vallen, gelet op de dreigementen die telefonisch en op social media al waren geuit. 'Bas Nijhuis heeft zijn laatste internationale wedstrijd gefloten', nam de vader van de vrouw op Facebook een voorschot op het doelbewust willen ruïneren van mijn loopbaan.

Ik kende de vrouw uit het uitgaansleven van Enschede. We hadden een leuk contact. Meer wilde ik niet. Zij wel. Op plekken waar ik kwam, dook ze ongevraagd op. Maar het ging verder. Ze kwam thuis bij me aan de poort. Als ik aangaf dat ze beter kon vertrekken, bleef ze eindeloos op de bel drukken. Dat gebeurde vaker en vaker. Het was om gek van te worden. Op een dag wilde ik veevoer halen in Borne. In de achteruitkijkspiegel spotte ik haar auto. Ze achtervolgde me. Ik probeerde haar af te schudden, door een alternatieve route te nemen, via achterafweggetjes. Dat lukte met de grootste moeite. Het was paranoia, obsessief. Ik las weleens iets over stalking. Nou, dit was stalking van de bovenste plank. Maandenlang, bovendien. Achteraf had ik de politie eerder moeten inseinen. Maar ja, dat doe je niet zo snel. Als scheidsrechter kan ik bovendien wel tegen een stootje. En laat ik dingen snel van me afglijden. Ik hoopte maar dat dit verhaal met een sisser zou aflopen. Dat ze tot inkeer zou komen en me met rust zou laten. Niet dus.

Op een avond, half oktober, kwam ik terug van een vergadering. Via de carkit voerde ik een telefoongesprek met Peter,

een vriend van me. Toen ik de poort naar mijn woning wilde openen, zag ik dat er een auto achter me stond. Háár auto. Om de poort te openen, moet ik met mijn telefoon inbellen, dus ik zei tegen Peter 'ik bel je zo terug'. Inmiddels stond zij naast mijn portier. Scheldend en tierend. Ze ging helemaal los. Waarom ik nooit reageerde, waarom ik nooit aandacht voor haar had, et cetera. De poort ging open en ik reed iets door. Ik was 'thuis', belde Peter terug en legde de telefoon op de passagiersstoel. Opdat hij – mocht het gedonder zich voortzetten – alles zou meekrijgen.

Dat ik op privéterrein was, vormde voor de vrouw geen beletsel. Ze liep met mijn auto mee. Ik draaide het raam open en riep dat ze moest vertrekken. Had ik beter niet kunnen doen. Ze haalde uit en raakte me vol op de lip. Dat was de druppel. Ik riep 'Van mijn terrein af!' en wilde het portier openen. Dat ging moeizaam, want zij had zich er stevig aan vastgeklampt. 'In welke B-film ben ik terechtgekomen?', zo schoot het door mijn hoofd. Ik duwde het portier met meer kracht open en daardoor viel ze op grond. Ik probeerde uit te stappen, zij duwde het portier terug en raakte daarbij mijn enkel. Eenmaal uit de auto, pakte ik haar bij de polsen en gooide haar de poort uit. 'Opgesodemierd!'

Peter had alles meegekregen, was in zijn auto gestapt en een kwartier na het incident bij de poort gearriveerd. Mijn be-laagster was nog steeds in de buurt, bemerkte hij. Met haar

auto reed ze tientallen keren heen en weer over de straat voor mijn huis. 's Avonds laat nam ik de schade op: een ontwricht portier, een dikke lip, een zere enkel en een duizelend hoofd. Waar was dit allemaal voor nodig geweest?

De volgende dag kreeg ik een telefoontje van haar vader. Hij sloeg dreigende en intimiderende taal uit. 'Ik maak je kapot. Jij hebt je laatste wedstrijd als internationaal scheidsrechter gefloten. Ik ga de pers hiervan op de hoogte brengen.' De man was niet voor rede vatbaar. Hij had geen oog en oor voor mijn kant van het verhaal. Dat kan ik ergens best begrijpen. Als vader kies je vanuit een primaire reflex de kant van je dochter. Ook al zijn de feiten en omstandigheden verre van helder. Alleen ging hij verbaal wel heel erg over de schreef.

In de dagen erna maakte hij me zwart op Facebook en zocht hij inderdaad contact met de plaatselijke pers. Met de *Twentsche Courant Tubantia*, met RTV Oost. Op mijn beurt lichtte ik de KNVB in. Het leek me verstandig open kaart te spelen, voor het geval de zaak daadwerkelijk én eenzijdig in de pers zou komen. Aanvankelijk ving de vader van de vrouw bot bij regionale journalisten. Een verslaggever van de *Twentsche Courant Tubantia* vertelde hem dat er alleen bij een aangifte sprake zou zijn van nieuws.

Prompt stapte hij met zijn dochter naar de politie, een week na het incident. Om aangifte te doen van poging tot zwa-

re mishandeling. En toen stond die journalist dus op mijn voicemail, twee dagen voor FC Utrecht - PSV, om me 'de mogelijkheid tot een reactie' te bieden. Vanwege de gevoeligheid van de situatie besloot ik een deskundig strafadvocaat in de arm te nemen, mr. Robert Speijdel. Hij raadde me aan zelf niets in de pers te zeggen, dat zou voor extra onrust zorgen, zo kort voor de wedstrijd. We spraken af dat Speijdel namens mij die zaterdag een reactie zou geven, op camera en in de krant.

Die ochtend kreeg heel Nederland kennis van de zaak. De lawine die via de regionale krant aan het rollen was gebracht, viel niet te stoppen. 'Scheidsrechter Nijhuis verdacht van zware mishandeling', 'Vrouw doet aangifte tegen arbiter Nijhuis': ik was op Twitter snel trending topic en werd overspoeld met reacties. Familie en bekenden wisten best dat het een lulverhaal betrof, gebaseerd op niets, maar leg het maar eens uit aan tante Mien uit Alblasserdam, tante Riekie uit Jipsingboertange of een willekeurige Eredivisie-voetballer: zij lezen zo'n bericht en denken waarschijnlijk dat er op zijn minst een kern van waarheid in schuilt, al dan niet onder het motto 'waar rook is, is vuur'.

Het is bizar om mee te maken. Iemand kan zomaar aangifte tegen je doen. Heb je een bekende kop, dan komt het groot in de media en ben je aangeschoten wild met een nauwelijks uit te wissen brandmerk. Waarheid of niet. Ik dacht aan de

consequenties die het zou kunnen hebben voor mijn bakkerij, voor mezelf, voor mijn omgeving. En besloot frontaal in de tegenaanval te gaan. Speijdel zei namens mij: 'Bas had het liever niet zover laten komen, maar door de openbare beschuldigingen zien we ons genoodzaakt tegenaangifte te doen. Van smaad, laster, stalking en mishandeling. We bezinnen ons op een schadeclaim. Dus meneer kan gaan sparen.'

Een duidelijke stellingname. Maar FC Utrecht - PSV moest nog komen. Ik vertoonde me in aanloop naar die wedstrijd bewust niet op straat. Was echt even mensenschuw geworden. Door de publiciteit rondom de aangifte was er toch al een grote druk op me komen te liggen. FC Utrecht-directeur Wilco van Schaik vroeg zich hardop af of het wel verstandig was mij de wedstrijd te laten fluiten. 'Ik vind het rot voor Bas,' zei hij, 'maar hij ligt onder een vergrootglas. Als zoiets bij het jeu de boules gebeurt, kraait er geen haan naar. De vraag is wat voor impact al deze aandacht gaat hebben op Nijhuis en op de wedstrijd die hij moet fluiten.'

Scheidsrechtersbaas Dick van Egmond, altijd de rust zelve, nam contact met me op. 'Bas, ben je in staat om te fluiten?' vroeg hij me op de man af. 'Ja,' was mijn antwoord. Ik was vastbesloten. Vastberaden. Weigerde te wijken voor het onrecht van een valse aangifte. Niet, nooit! In een persbericht gaf de KNVB uitleg over de gerezen situatie. De tekst:

‘Nijhuis had deze kwestie al eerder bij de KNVB kenbaar gemaakt en zijn kant van het verhaal is volstrekt anders dan het geschetste beeld. Het is aan politie en justitie om de zaak verder te onderzoeken. De KNVB volgt de zaak op de voet en benadrukt dat deze vooralsnog geen belemmering vormt voor het functioneren van de scheidsrechter.’

Van Schaik gooide niettemin extra olie op het vuur: ‘Ik hoop dat de KNVB er geen spijt van krijgt.’ Lekker dan.

Nooit eerder in mijn leven had ik zoveel druk gevoeld. De situatie was explosiever dan explosief. Bij elk foutje zou de link met de aangifte worden gelegd en zou ik, gevoelsmatig, het onvoorwaardelijke vertrouwen van de KNVB beschamen. Ik kon de reacties al uittekenen: ‘Zie je wel dat Nijhuis niet had moeten fluiten?’ Het kon eigenlijk alleen maar fout gaan. De druk was immens, maar ik dacht ook bij mezelf: als ik dit doorsta, kan ik alles aan. En: gewoon jezelf zijn en blijven, dan komt het goed.

Dat zou geen sinecure worden, want bij aankomst in Utrecht kreeg ik gelijk drie microfoons onder mijn snufferd gedrukt. De pers wilde alles weten over mijn gemoedstoestand. Die was goed, zei ik. Ik straalde overtuiging uit. Gespeelde overtuiging. Want ik kneep ‘m als een ouwe dief. Tijdens de warming-up probeerde ik me af te sluiten voor de reacties uit het publiek. Dat lukte niet helemaal. ‘Nijhuis, was ze lastig thuis?’ hoorde ik iemand roepen. Kon ik wel tegen.

Na met mijn assistenten en de beveiliging de voorbespreking te hebben gedaan, kon het feest beginnen. Ik zat gelijk goed in de wedstrijd, was scherp en gefocust. Kreeg slechts flarden mee van de spreekkoren. Na een vrije trap tegen PSV zongen de supporters in het uitvak, duidelijk hoorbaar: 'Nijhuis slaat zijn vrouw, olé, olé.' Was feitelijk niet helemaal juist, want zij sloeg mij en ze was niet mijn vrouw, maar oké, dat zag ik door de vingers. Voor deze ene keer.

Om een lang verhaal kort te maken: ik floot die middag een van mijn beste wedstrijden ooit. Slaagde glansrijk voor de zwaarste mentale test uit mijn leven. Na het laatste fluitsignaal viel er een loden last van me af, een zak met duizend kilo aardappelen. Ik besepte dat ik het had gerooid, dat ik onder een haast onmenselijke druk mezelf was gebleven, me niet uit het veld had laten slaan. Na afloop waren de complimenten niet van de lucht. Ook Wilco van Schaik was positief, de uitslag (1-5 in het voordeel van PSV) ten spijt.

In zijn lezingen over leiderschap en management haalde collega Björn Kuipers mij later aan als schoolvoorbeeld van 'het onder grote druk leveren van een topprestatie'. Ik moet hem daar nog financieel voor compenseren, maar hij kan gerust zijn: dat komt wel.

De zaak die tegen mij was aangespannen, werd uiteraard geseponeerd. Dat luchtte op. Gerechtigheid was geschied. Toen ik

de regionale pers op de hoogte stelde van het sepot, stond die allesbehalve te trappelen. 'Het heeft niet echt nieuwswaarde' kreeg ik te horen. Zo werkt het kennelijk. De pers kan jouw leven ontwrichten door het verhaal van een aangifte te publiceren; blijkt vervolgens na objectief justitieel onderzoek dat je onschuldig bent, dan geven ze niet – of met frisse tegenzin – thuis.

Toen het juridisch traject voorbij was, wilde ik de imagoschade verhalen op de tegenpartij. Na een gesprek met Speijdel kwam ik voor een dilemma te staan. Hij zei: 'Het recht heeft gesproken. Je hebt gelijk gekregen. Maar wil je de schade gaan verhalen, dan wordt de kwestie wéér opgerakeld in de publiciteit. Je hebt een sterke zaak, maar moet je dat willen?'

Ik heb die woorden laten bezinken, er met diverse mensen over gesproken, en uiteindelijk besloten de zaak inderdaad te laten voor wat hij was. Ik zou niet gebaat zijn bij meer onrust en gedoe, dat klopt. Ook al druist het vierkant in tegen mijn gevoel voor rechtvaardigheid, zoals ik dat in mijn jonge en onbezorgde jeugd jaren had ontwikkeld.